

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

സുഗ്രീവരാവണയോർമൽലയുദ്ധം

തതോ രാമഃ സുവേലാഗ്രം
യോജനദ്വയമണ്ഡലം |
ഉപാരോഹത് സസുഗ്രീവോ
ഹരിയുമൈഃ സമൻവിതഃ || 6.40.1 ||

സ്ഥിത്വാ മുഹൂർതം തത്രൈത്രവ
ദിശോ ദശ വിലോകയൻ |
ത്രികൂടശിഖരേ രമ്യേ
നിർമിതാം വിശ്വകർമ്മണാ || 6.40.2 ||

ദദർശ ലങ്കാം സുന്ദയസ്താം
രമ്യകാനനശോഭിതാം |
തസ്യ ഗോപുരശൃംഗസ്ഥം
രാക്ഷസേന്ദ്രം ദുരാസദം || 6.40.3 ||

ശ്വേതചാമരപർയന്തം
വിജയച്ഛത്രശോഭിതം |
രക്തചന്ദനസംലിപ്തം
രത്നാഭരണഭൂഷിതം || 6.40.4 ||

നീലജീമുതസങ്കാശം

ഹേമസംഛരാദിതാംബരം |

ഐരാവതവിഷാണാഗ്രൈ -

രുതുകൃഷ്ടകിണവക്ഷസം || 6.40.5 ||

ശശലോഹിതരാഗേണ

സംവീതം രക്തവാസസാ |

സന്ധ്യാതപേന സംഛരണം

മേഘരാശിമിവാംബരേ || 6.40.6 ||

പശ്യതാം വാനരേന്ദ്രാണാം

രാഘവസ്യാപി പശ്യതഃ |

ദർശനാദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ

സുഗ്രീവഃ സഹസോത്ഥിതഃ || 6.40.7 ||

ക്രോധവേഗേന സംയുക്തഃ

സത്തേന ച ബലേന ച |

അചലാഗ്രാദമോത്ഥായ

പുഷ്പവേ ഗോപുരസ്ഥലേ || 6.40.8 ||

സ്ഥിത്വാ മുഹൂർതം സമ്പ്രേക്ഷ്യ

നിർഭയേനാന്തരാത്മനാ |

തൃണീകൃത്യ ച തദ് രക്ഷഃ

സോബ്രവീത് പരുഷം വചഃ || 6.40.9 ||

ലോകനാഥസ്യ രാമസ്യ

സഖാ ദാസോസ്ഥി രാക്ഷസ |

ന മയാ മോക്ഷ്യസ്യേദ്യ ത്വം

പാർഥിവേന്ദ്രസ്യ തേജസാ || 6.40.10 ||

ഇത്യുക്തോ സഹസോത്പത്യ
 പുഷ്പവേ തസ്യ ചോപരി |
 ആകൃഷ്ട മുകുടം ചിത്രം
 പാതയാമാസ തദ് ഭൂവി || 6.40.11 ||

സമീക്ഷ്യ തുർണമായാന്തം
 ബഭാഷേ തം നിശാചരഃ |
 സുഗ്രീവസ്ത്വം പരോക്ഷം മേ
 ഹീനഗ്രീവോ ഭവിഷ്യസി || 6.40.12 ||

ഇത്യുക്തോത്ഥായ തം ക്ഷിപ്രം
 ബാഹുഭാമാക്ഷിപത് തലേ |
 കന്ദുവത് സ സമുത്ഥായ
 ബാഹുഭാമാക്ഷിപദ്ധരിഃ || 6.40.13 ||

പരസ്പരം സ്വേദവിദിഗ്ധഗാത്രൗ
 പരസ്പരം ശോണിതരക്തദേഹൗ |
 പരസ്പരം ശ്ലിഷ്ടനിരുദ്ധചേഷ്ടൗ
 പരസ്പരം ശാൽമലികിംശുകാവിവ || 6.40.14 ||

മുഷ്ടിപ്രഹാരൈശ്ച തലപ്രഹാരൈ -
 രരത്തിഘാതൈശ്ച കരാഗ്രഘാതൈഃ |
 തൗ ചക്രതൂർയുദ്ധമസഹ്യരൂപം
 മഹാബലൗ രാക്ഷസവാനരേന്ദ്രൗ || 6.40.15 ||

കൃത്യാ നിയുദ്ധം ഭൃശമുഗ്രവേഗൗ
 കാലം ചിരം ഗോപുരവേദിമധ്യേ |
 ഉത്ക്ഷിപ്യ ചോത്ക്ഷിപ്യ വിനമ്യ ദേഹൗ
 പാദക്രമാദ് ഗോപുരവേദിലഗൗ || 6.40.16 ||

അന്യോന്യമാപീഡ്യ വിലഗ്നദേഹൗ
 തൗ പേതതുഃ സാലനിഖാതമധ്യേ |
 ഉത്പേതതുർഭൂമിതലം സ്പൃശന്തൗ
 സ്ഥിത്വാ മുഹൂർതം ത്വഭിനിഃശ്വസന്തൗ || 6.40.17 ||

ആലിംഗ്യ ചാലിംഗ്യ ച ബാഹുയോക്തൈഃ |
 സംയോജയാമാസതുരാഹവേ തൗ |
 സംരംഭശിക്ഷാബലസമ്പ്രയുക്തൗ
 സുചേരതുഃ സമ്പ്രതി യുദ്ധമാർഗ്ഗൈഃ || 6.40.18 ||

ശാർദ്വലസിംഹാവിവ ജാതദംഷ്ട്രൗ
 ഗജേന്ദ്രപോതാവിവ സമ്പ്രയുക്തൗ |
 സംഹത്യ സംവേദ്യ ച തൗ കരാഭ്യാം
 തൗ പേതതുർവൈ യുഗപദ് ധരായാം || 6.40.19 ||

ഉദ്യമ്യ ചാന്യോന്യമധിക്ഷിപന്തൗ
 സഞ്ചക്രമാതേ ബഹു യുദ്ധമാർഗ്ഗേ |
 വ്രായാമശിക്ഷാബലസമ്പ്രയുക്തൗ
 ക്ലമം ന തൗ ജഗ്മതുരാശു വീരൗ || 6.40.20 ||

ബാഹുത്തമൈർവാരണവാരണാഭൈ -
 ര്നിവാരയന്തൗ പരവാരണാഭൗ |
 ചിരേണ കാലേന ഭൃശം പ്രയുദ്ധൗ
 സഞ്ചരതുർമണ്ഡലമാർഗമാശു || 6.40.21 ||

തൗ പരസ്പരമാസാദ്യ
 യത്താവന്യോന്യസുദനേ |
 മാർജാരാവിവ ഭക്ഷാർഥേ -
 ഽവതസ്ഥാതേ മുഹൂർമുഹൂഃ || 6.40.22 ||

മണ്ഡലാനി വിചിത്രാണി
 സ്ഥാനാനി വിവിധാനി ച |
 ഗോമൂത്രകാണി ചിത്രാണി
 ഗതപ്രത്യാഗതാനി ച || 6.40.23 ||

തിരശ്ചീനഗതാൻയേവ
 തഥാ വക്രഗതാനി ച |
 പരിമോക്ഷം പ്രഹാരാണാം
 വർജനം പരിധാവനം || 6.40.24 ||

അഭിദ്രവണമാപ്താവ -
 മവസ്ഥാനം സവിഗ്രഹം |
 പരാവൃത്തമപാവൃത്ത -
 മപദ്രുതമവപ്ലുതം || 6.40.25 ||

ഉപന്യസ്തമപന്യസ്തം
 യുദ്ധമാർഗവിശാരദൗ |
 തൗ വിചേരതുരന്യോന്യം
 വാനരേന്ദ്രശ്ച രാവണഃ || 6.40.26 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രക്ഷാ
 മായാബലമമാത്മനഃ |
 ആരബ്ധുമുപസമ്പേദേ
 ജ്ഞാത്വാ തം വാനരാധിപഃ || 6.40.27 ||

ഉത്പപാത തദാർജ്ജുനാശം
 ജിതകാശീ ജിതക്ലമഃ |
 രാവണഃ സ്ഥിത ഏവാത്ര
 ഹരിരാജേന വഞ്ചിതഃ || 6.40.28 ||

അഥ ഹരിവരനാഥഃ പ്രാപ്തസംഗ്രാമകീർത്തി -
 ര്നിശിചരപതിമാജൗ യോജയിത്വാ ശ്രമേണ |
 ഗഗനമതിവിശാലം ലംഘയിത്വാർകസുനു -
 രഹരിഗണബലമധ്യേ രാമപാർശ്വം ജഗാമ || 6.40.29 ||

ഇതി സ സവിത്യസുനുസ്തത്ര തത് കർമ കൃത്വാ
 പവനഗതിരനീകം പ്രാവിശത് സമ്പ്രഹൃഷ്ടഃ |
 രഘുവരനുപസ്മനോർവർധയൻ യുദ്ധഹർഷ
 തരുമൃഗഗണമുഖൈഃ പുജ്യമാനോ ഹരീന്ദ്രഃ || 6.40.30 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ||